

Zaaknummer : 01034040
Ons Kenmerk : ODH660196
Datum : 28-07-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 31 mei 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan 15 woningen van complex 204603 te Schelluinen en wordt aangevraagd namens Stichting KleurrijkWonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 augustus 2022 tot en met 1 augustus 2025.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Stichting KleurrijkWonen;
- II. de voorschriften 1 tot en met 15 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 11 april 2023, 22 mei 2023 en 10 juli 2023 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 augustus 2026.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
 - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag KleurrijkWonen 2022 – Complex 204601, 204602, 204603 en 204604 te Schelluinen' van 29 maart 2022 en de aanvullende informatie van 11 april 2023, 22 mei 2023 en 10 juli 2023. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c de uit te voeren werkzaamheden;
 - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
 - g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermde) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven het rapport 'Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag KleurrijkWonen 2022 – Complex 204601, 204602, 204603 en 204604 te Schelluinen' van 29 maart 2022 en de aanvullende informatie van 11 april 2023, 22 mei 2023 en 10 juli 2023.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.
- 9 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de voorziening op een zo kort mogelijk termijn hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de huismus en de kraamperiode van de gewone dwergvleermuis. Bovendien moeten de tijdelijke alternatieve nest- en verblijfplaatsen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te bevinden.
- 10 De tijdelijke alternatieven mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. De gewenningsperiode voor zomerverblijfplaatsen is drie maanden waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen, voor paarverblijfplaatsen zes maanden voorafgaand aan de paarperiode voor wat betreft de gewone dwergvleermuis, één maand voor wat betreft de paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis en drie maanden voor wat betreft de huismus. De verwijdering dient begeleid te worden door een deskundige op het gebied van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.

Specifieke voorschriften

Huisumus

- 11 Het ongeschikt maken van de huismusnests dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus, dat loopt van 1 maart tot en 31 augustus, en buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden met gedurende 3 tot 5 dagen aanhoudende (nacht)vorst. Hierbij geldt dat tevens de alternatieve voorzieningen (GZP2) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt dienen te worden. Na afronding van de werkzaamheden dienen deze weer geschikt te worden gemaakt. Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige.

- 12 Het ongeschikt maken van de huismusnesten dient te worden uitgevoerd voordat de werkzaamheden starten. Het plaatsen van weringsborstels, welke onder de dakpannen geduwd worden zodat er geen ruimte is om langs de borstels te bewegen, mag enkel uitgevoerd worden nadat de dakpan is gelicht om er zeker van te zijn dat er geen huismussen aanwezig zijn en de huismussen de nestlocatie uit eigen vrije beweging hebben verlaten. Indien er nesten in gebruik zijn dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de betreffende exemplaren van de huismus de nestlocatie uit eigen beweging hebben verlaten.

Vleermuizen

- 13 Het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd in de actieve periode, welke loopt van 15 april tot en met 15 oktober van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De alternatieve voorzieningen welke zijn gerealiseerd binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden dienen ongeschikt gemaakt te worden alvorens de werkzaamheden starten. Na afronding van de werkzaamheden dienen deze weer geschikt te worden gemaakt.
- 14 Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen de exclusion flaps gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 10 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek. Omdat de exacte invliegopeningen van de paarverblijfplaats niet bekend is dienen de woningen ter hoogte van het paarterritorium (nummer 3 en 5 & 10 tot en met 16 en 26) ongeschikt gemaakt te worden als verblijfplaats. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
- 15 Enkel indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan, is het per strekkende meter, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rugvulling of rondschuim zonder plakranden. Het gebruik van purschuim, glaswol of (steiger)netten is onder geen enkele voorwaarde toegestaan.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 31 mei 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan 15 woningen van complex 204603 te Schelluinen en wordt aangevraagd namens Stichting KleurrijkWonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 augustus 2022 tot en met 1 augustus 2025.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag KleurrijkWonen 2022 – Complex 204601, 204602, 204603 en 204604 te Schelluinen, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., projectnummer: 2022-0015, 29 maart 2022; (ODH364975)
- Broedvogel- en vleermuisonderzoek KleurrijkWonen, 2021 – complex 204601 te Schelluinen, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., projectnummer: 2021-2011, 11 november 2021; (ODH36476)
- Broedvogel- en vleermuisonderzoek KleurrijkWonen, 2021 – complex 204602 te Schelluinen, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., projectnummer: 2021-2011, 22 november 2021; (ODH36477)
- Broedvogel- en vleermuisonderzoek KleurrijkWonen, 2021 – complex 204603 te Schelluinen, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., projectnummer: 2021-2011, 25 november 2021; (ODH36478)
- Broedvogel- en vleermuisonderzoek KleurrijkWonen, 2021 – complex 204604 te Schelluinen, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., projectnummer: 2021-2011, 22 november 2021; (ODH36479)
- Convenant energiebesparing Huursector 28 juni 2012; (ODH364980)
- Wettelijk Kader – Wet natuurbescherming, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. februari 2021; (ODH364982)
- Onderzoeksmethode – gebouwbewonende soorten, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., Oktober 2020: (ODH364981);
- Argumentering voor aanvraag Ontheffing Flora en Fauna. (ODH364985).

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 16 maart 2023, 12 april 2023 en 3 juli 2023 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 11 april 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Betreft: Verzoek om aanvullende informatie, Vlietstraat e.o. te Schelluinen, zaaknummer 01034040, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., 4 april 2023. (ODH659964)

Op 22 mei 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Betreft: Verzoek om aanvullende informatie ontheffingsaanvraag Schelluinen, aanpassing in het plangebied, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. (ODH705133)

Op 10 juli 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Betreft 'Aanvullende informatie benodigd Vlietstraat e.o te Schelluinen - zaaknummer 01034040', Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. (ODH753318)

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 21 juni 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting Kleurrijk wonen is voornemens om 15 eengezinswoningen in Schelluinen te renoveren. Het betreft complex 204603, welke betrekking heeft op Vlietstraat 10-16 (even) en Vlietstraat 3, 5, 15, 17, 23, 25, 27, 29, 33, 35 en 37. De geplande werkzaamheden voor de grootschalige renovatie zien op gevelonderhoud, vervanging van het dak en goten, het na-isoleren van de gevels en voegwerkherstel, het uitvoeren van herstelwerk aan de schoorstenen, het vervangen van kozijnen en beglazing, het na isoleren van daken vanaf de binnenzijde van de woningen en het uitvoeren van planmatig onderhoud.

De renovatiewerkzaamheden aan de woonblokken staan gepland te starten in september 2023 en zijn naar verwachting eind 2024 afgerond. Gezien de mogelijke uitloop van de werkzaamheden wordt een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2021). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De huismus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. In complex 204603 is één nestplaats van de huismus aangetroffen in de dakgoot tussen Vlietstraat 12 en 14. Met de geplande werkzaamheden gaat deze nestplaats verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

De gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In complex 204603 is één zomerverblijfplaats aangetroffen onder de dakgoot bij de voordeur op nummer 12. Ter hoogte van nummer 3 en 5 & 10 tot en met 16 is tevens een paarterritorium aangetroffen. In de aanvullende informatie van 22 mei 2023 is aangegeven dat de zomerverblijfplaats tevens gebruikt wordt als paarverblijfplaats gedurende de paarperiode. De invliegopening is echter niet waargenomen en het paarterritorium is aangetroffen ter hoogte van twee woonblokken. Er is niet aannemelijk gemaakt op basis waarvan ervanuit gegaan wordt dat de paarverblijfplaats op dezelfde locatie als de zomerverblijfplaats aanwezig is. Derhalve gaan wij ervanuit dat het een separate paarverblijfplaats betreft. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaan twee verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

De ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In complex 204603 is één paarverblijfplaats aangetroffen in de woning nummer 26. Van paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag KleurrijkWonen, 2022 – Complex 204601, 204602, 204603 en 204604 te Schelluinen' van 29 maart 2022 en de aanvullende informatie die is verkregen op 11 april 2023, 22 mei 2023 en 10 juli 2023. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de renovatie van bestaande woningen. Middels renovatiewerkzaamheden dient energielabel A te worden behaald. Dit kan alleen bewerkstelligd worden door isolatie van de spouwmuren en dakisolatie. Bij uitvoering van alternatieve methoden, zoals het isoleren van binnenuit, worden de beoogde energiedoelen niet behaald. Daarnaast leidt het renoveren van binnenuit tot overlast voor de bewoners en gaat woonoppervlakte verloren. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de soorten en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 3.3, lid 4 onder b sub 1 en het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals genoemd in artikel 3.8, lid 5 sub b onder 3 van de Wnb.

In het Energieakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Daarnaast heeft Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van CO₂-uitstoot. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Initiatiefnemer is een woningcorporatie en woningcorporaties spelen in het bereiken van het voorgaande een belangrijke rol.

De woningen waar de aanvraag op ziet hebben energielabel D en C. Minder goed geïsoleerde woningen zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat meer gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden. Daarnaast kunnen slechte isolatie en ventilatie zorgen voor vocht en schimmelvorming in de woningen waardoor de gezondheid van de bewoners in gevaar komt. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in de woning en een verhoogde prevalentie van respiratoire symptomen, zoals astma, en reumatische aandoeningen. Na de renovatiewerkzaamheden zullen de woningen energielabel A+ hebben. Hiermee dragen de renovatiewerkzaamheden bij aan de doelstellingen uit het Energie- en klimaatakkoord. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het

verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid. De te realiseren woningverbetering komt de gezondheid van de bewoners tevens ten goede.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Huisumus

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaat één nestplaats van de huismus verloren. In week 12 (tussen 21 en 27 maart) van 2022 zijn 24 inbouwkasten van het type GZP2 ingemetseld in de directe omgeving van de huidige nestplaats. De gewenningsperiode is ruimschoots behaald. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

In de aanvullende informatie van 11 april 2023 is aangegeven dat het niet noodzakelijk is de nestplaats ongeschikt te maken omdat buiten de broedperiode gewerkt wordt. De huismus maakt echter jaarrond gebruik van zijn nestplaats en maakt derhalve tevens mogelijk buiten de broedperiode gebruik van de nestplaats als slaapplaats (Kennisdocument Huisumus (BIJ12, 2022)). Derhalve dienen de bebouwing, en de alternatieve voorzieningen die zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden (vier voorzieningen), voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt voor de huismus. Dit dient buiten de kwetsbare broedperiode, die loopt van 1 maart tot en 31 augustus, en buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden met gedurende 3 tot 5 dagen aanhoudende (nacht)vorst) te worden uitgevoerd. Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige. Na afronding van de werkzaamheden dienen de permanente alternatieve voorzieningen (vier voorzieningen) weer geschikt te worden gemaakt. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. De nestplaats dient ongeschikt gemaakt te worden door het plaatsen van weringsborstels welke onder de dakpannen geduwd worden zodat er geen ruimte is om langs de borstels te bewegen. Dit mag enkel uitgevoerd worden nadat de dakpan is gelicht om er zeker van te zijn dat er geen huismussen aanwezig zijn en de huismussen de nestlocatie uit eigen vrije beweging hebben verlaten. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Huisumus (BIJ12, 2022).

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Molenlanden. De aangetroffen nestplaats maakt onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. Slechts een klein deel van de kolonie ondervindt gevolgen van de geplande werkzaamheden. Door de voorgenoemde maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis, allen met mogelijk milde winterfunctie verloren. In week 12 van 2022 zijn 23 tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd aan de woningen in het plangebied en in de directe omgeving. Het betreft elf alternatieve voorzieningen van het type VMTH1 en twaalf tweelaagse, alternatieve voorzieningen, van 50 centimeter hoog en 22 centimeter breed. Deze zijn op verschillende oriëntaties geplaatst. In week 12 van 2022 zijn tevens vijf permanente verblijfplaatsen gerealiseerd aan de woningen in de directe omgeving van het plangebied aan de Oranjestraat en de Doornkampstraat. Het betreft geschakelde vleermuiskasten van het type IBVL06 met het type IBVL07 van Vivara pro welke zijn ingebouwd op de kopse kant bovenaan de woningen. Daarnaast zijn in vijf woningen aan de Dr. Van linden Tolstraat, in totaal vijf geschakelde kasten van het type IBVL06 met elk vijf IBVL07 inbouwkasten geplaatst. De gewenningsperiode is reeds

verstreken. Daarnaast worden er aan de Vlietstraat 10, 16, 27 en 29 geschakeld inbouwkasten ingebouwd van het type IBVL06 met IBVL07 van Vivara pro. Deze worden geplaatst conform hetgeen gesteld in het meest actuele Kennisdocument gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (BIJ12). Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

In de actieve periode, welke loopt van 15 april tot en met 15 oktober, worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. De alternatieve voorzieningen (vier voorzieningen, drie tijdelijk één permanent) welke zijn gerealiseerd binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden dienen tevens ongeschikt gemaakt te worden alvorens deze worden verwijderd. De permanente alternatieven welke zijn gerealiseerd binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden dienen tevens ongeschikt gemaakt te worden alvorens de werkzaamheden starten. Na afronding van de werkzaamheden dienen deze weer geschikt te worden gemaakt. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd door het plaatsen van exclusion flaps. Deze dienen minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet, De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 10 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecooloog te worden opgenomen in een logboek. Omdat de exacte invliegopeningen niet van alle aangetroffen verblijfplaatsen bekend zijn, dienen de woningen ter hoogte van het paarterritorium geheel ongeschikt gemaakt te worden als verblijfplaats. Enkel indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het per strekkende meter, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rugvulling of rondschuim zonder plakranden. Het gebruik van purschuim, glaswol of (steiger)netten is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Na afronding van de werkzaamheden dient de permanente alternatieve voorzieningen (één voorzieningen aan de vlietsraat 27) weer geschikt te worden gemaakt. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis komen voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Molenlanden. Door de voorgenomen maatregelen en hetgeen opgenomen in de voorschriften is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatie werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Molenlanden bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.